

Mestna občina Ljubljana
Kabinet župana
Mestni trg 1
1000 Ljubljana

Ljubljana, 16. 3. 2020

ZADEVA: Urgentni poziv za sodelovanje in podporno delovanje v času epidemije koronavirusa SARS-CoV-2 na področju programov brezdomstva in zasvojenosti

Spoštovani!

Zveza NVO na področju drog in zasvojenosti in Društvo zveze izvajalcev na področju brezdomstva in socialno ranljivih skupin DRUŠTVO BREZDOMNI – DO KLJUČA se na Mestno občino Ljubljana obračamo s pozivom za intenzivno sodelovanje v času epidemije koronavirusa SARS-CoV-2.

Najprej bi radi ponovno opozorili, da uporabniki in uporabnice naših socialno varstvenih programov spadajo med najranljivejšo populacijo že v običajnih družbenih razmerah, kaj šele v času izrednih razmer, ki so danes. Gre za populacijo, v kateri je veliko posameznikov s kroničnimi obolenji (zelo pogost je KOPB in druge pljučne bolezni), med brezdomnimi osebami je veliko starostnikov, v splošnem pa gre za osebe, od katerih mnogi nimajo varnega doma, v katerem bi mogli preživljati svoj čas. Slabši stanovanjski pogoji so povezani tudi z domnevno slabšimi možnostmi vzdrževanja higiensko preventivnih ukrepov oz. tudi z manjšo motiviranostjo za to. Ob tem bi izpostavili tudi dejstvo, da **brezdomne osebe nimajo možnosti domače karantene oz. preventivne samoizolacije in oskrbe.**

Zato se nam zdi izredno pomembno, da lokalna skupnost (v sodelovanju z državnimi institucijami) poskrbi za ustrezne ukrepe za zaščitno **VSEH svojih občanov in občank.**

Poleg tega, da uporabnice in uporabniki naših storitev spadajo med najranljivejšo ciljno populacijo pa je pomembno poudariti tudi dejstvo, da bodo v primeru, da nekdo izmed njih zbolí, lahko hitro širili okužbo. Brezdomni ljudje namreč NIMAJO možnosti samoizolacije doma, saj doma nimajo. Zato se bodo v primeru, da jim ne zagotovimo nastanitve in, da zbolijo, bolni zadrževali na ulici, kar predstavlja dodatno tveganje za širitev virusa.

Nedopustno sem nam zdi, da je javno podjetje Voka Snaga zaprlo vse javne sanitarije na območju Mestne občine Ljubljana. Ljudje, ki spijo zunaj in nimajo doma (in tako ne morejo biti v domači samoizolaciji!) imajo tako onemogočen dostop do tekoče vode, s katero bi si zagotavljali minimalne higienske standarde, na katere v teh dneh zelo opozarja država oziroma za to pristojne strokovne službe. **Mestno občino Ljubljana tako pozivamo, da sprejme takšne ukrepe, ki bodo seveda onemogočili potencialno širjenje virusa, kljub temu pa bodo ljudem omogočili dostop do tekoče in pitne vode in osnovne higienske kozmetike - mila ipd.**

Nadalje predlagamo, da Mestna občina Ljubljana **nemudoma skliče koordinacijsko skupino, katero naj (po naših predlogih) sestavljajo člani MOL, civilne zaščite, policije, nevladnih organizacij (oz**

organizacij, ki so v stiku z uporabniki in uporabnicami) in zdravstvenega strokovnega kadra. Ta skupina naj redno in intenzivno spremlja dogajanje v MOL in v skladu s tem sprejema hitre odločitve in ukrepe, ki so potrebni za zaščito tako naših uporabnikov in uporabnic, kot tudi vseh zaposlenih, ki v teh dneh (brez ustrezne zaščitne opreme!) opravljajo svoje delo.

Programi dnevnih centrov smo naše delovanje omejili (v skladu z navodili MDDSZ in NIJZ); prostori so zaprti, z uporabniki in uporabnicami smo v stiku predvsem preko telefona, elektronske pošte ipd. V omejenem obsegu še vedno izvajamo določene stike z ljudmi: razdeljuje se suha hrana, (omejen) dostop do tušev in pralnice, omogoča se izmenjava sanitetnega materiala, ljudem se omogoča dostop do njihovih osebnih predmetov (tudi dokumentov, denarja in pošte), ki jih hranijo organizacije. Ob tem bi radi opozorili, da nimamo ustrezne zaščitne opreme, zato smo zaskrbljeni, kako bomo v nadalje lahko izvajali ustrezne, zgoraj omenjene storitve. Ena od možnih rešitev je vzpostavitev avtomatov za razdeljevanje sanitetnega materiala, za kar smo organizacije oblikovale poseben poziv.

Izpostavili bi še, da smo v trenutni situaciji organizacije omejile terensko delo, saj niti nimamo primerne zaščite, ki bi nam omogočila stike z ljudmi. Glede na situacijo v Italiji (smo v rednem stiku s sorodnimi organizacijami iz Italije) pa sem nam poraja vprašanje, kaj se bo zgodilo, ko bodo na cesti ostali brezdomni ljudje bolni, brez hrane ipd. Kdo bo takrat poskrbel za njih? Po pričevanjih iz Italije, v bolnišnicah za omenjeno populacijo ni prostora.

V namestitvenih programih in zavetiščih delo poteka nespremenjeno (v skladu z navodili MDDSZ in NIJZ). Kot že večkrat poudarjeno, primanjkuje nam zaščitne opreme, prav tako nam niso znani protokoli ob morebitni okužbi v zavetišču oziroma namestitvenem programu oz le-teh ne moremo zagotoviti sami (celotna razkužitev prostora, začasno zaprtje ipd.)

Kjer prostor in lokacija omogočata, se že izvajata deloma karantena in izolacija. V večini zavetišč pa le to ni mogoče. Zavetišča nimajo dodatnih prostorov ali sob, ki bi jih lahko namenila za izolacijsko sobo!

Zato pozivamo Mestno občino Ljubljana, da nam omogoči dodatne primerne prostore, ki bodo na voljo ob morebitni potrebni izolaciji in razbremenitvi zavetišč. Tudi v času ekstremnih zimskih razmer so takšni dodatni prostori na voljo.

Mestno občino Ljubljana obenem pozivamo, da za **brezdomne ljudi uredi nastanitvene kapacitete, kjer bodo lahko ljudje nastanjeni 24 ur na dan in ne samo preko noči.** Mnogi izmed njih namreč kažejo znake obolenj zgornjih dihal in se zato morajo samoizolirati, če želimo zajezi hitro širjenje virusa, kar pa trenutno absolutno ni mogoče. Izrednega pomena je tudi, da je brezdomnim ljudem v nastanitvi omogočena hrana, tekočina ter zdravila, ki jih ljudje potrebujejo. V nasprotnem primeru bodo ljudje še vedno hodili ven, na ulico, ker si samo na ta način lahko zagotovijo osnovna sredstva za preživetje, ki so za nas, z urejenim zdravstvenim in socialnim statusom, same po sebi umevne. **Ob prepovedi zadrževanja zunaj in v skupinah se nam postavlja vprašanje, kje pa se ljudje, ki so še vedno odvisni od storitev organizacij oziroma nimajo doma, lahko družijo oziroma gibajo?**

Naj na koncu dodamo še en apel. Kot se je sedaj (kot mogoče celo bolj kot kadarkoli prej) pokazalo, kako pomembno je, da je **stanovanje osnovna človekova pravica in da človek mora imeti dom,** je potrebno čim prej zagotoviti delovanje po principu »Housing first« in ljudem omogočiti dostop do varne in trajne namestitve in tako tudi svojega doma! MOL bi s takšnim pristopom lahko iz trenutne krize prešel v novo, egalitarnejšo obliko organizacije mesta, kjer ima prav vsak svojo streho.

V tem času pa naj država in lokalne skupnosti pozovejo (ali pa sistemsko uredijo vse potrebno), da se prazna stanovanja, ki se turistom oddajajo preko različnih spletnih platform, namenijo vsem, ki v tem trenutno potrebujejo dom!

V upanju na konstruktivno sodelovanje vas pozdravljamo,

Člani in članice

Zveze NVO na področju drog in zasvojenosti

in

Društva zveze izvajalcev na področju brezdomstva
in socialno ranljivih skupin
DRUŠTVO BREZDOMNI – DO KLJUČA

KONTAKT:

Hana Košan

hana.kosan@kraljiulice.org

030 323 302

In

Jurij Anžin

jurij.anzin@dc.sent.si

030 645 304

V vednost:

- Ministrstvo za zdravje
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
- NIJZ
- civilna zaščita